

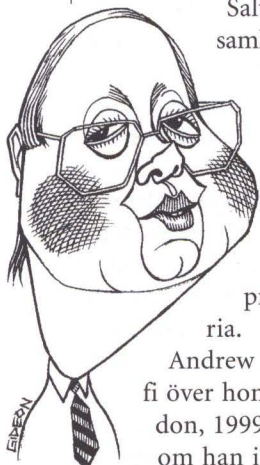
JANERIK LARSSON om

Konservatörer och entreprenörer

”It must be remembered that I write for money. Various concurring circumstances have left me with no other means of gaining money. I must write in the style that is most likely to attract and therefore to sell.”

När jag sett den debatt som den nya tidskriften Salt initierat kom jag att tänka på denna passus i ett brev av Robert Cecil (sedermera markis av Salisbury) som på 1850-talet försörjde sig som skribent samtidigt som han var parlamentsledamot. När han kritiserades för att han i den senare rollen stödde sin partiledare, Disraeli, medan han som skribent attackerade honom med stor intensitet svarade han med denna i ett brev i juli 1859.

Salt har skaffat sig en oförtjänt uppmärksamhet med en del ganska obehagliga kommentarer. Kanske har syftet, att sälja, uppnåtts? Uppmärksamhet har det åtminstone blivit.

ROBERT GASCOYNE-CECIL, markis av Salisbury, var en av Storbritanniens stora statsmän; mångårig premiärminister under drottning Victoria.

Andrew Roberts har skrivit en lysande biografi över honom – *Salisbury. Victorian titan* (London, 1999). Roberts skriver engagerat och även om han i huvudsak skildrar Salisburys liv och gärning gör han också, avslutningsvis, ett försök att bedöma denna gärning i ett mera långsiktigt perspektiv. Detta är bokens svagaste avsnitt.

Salisbury var en hård motståndare till demokrati, han värnade i det längsta om aristokratis makt. Han var en maktpolitiker – en lysande sådan – men han vägledades inte av andra idéer än de som förknippades med de egna intressena. Realpolitik var hans idé, han drog sig sannerligen inte för ohederliga knep.

Salisburys konservatism handlade först och främst om att i det längsta förhindra all förändring. Hans hat mot det demokratiska, vitala USA var därför logiskt.

Men trots att Salisburys gärning inte har så mycket att säga oss som lever nu är det en bok som verkligen tål att läsas. Den är utomordentligt välskriven. Den gärning och den samtid som skildras är spännande.

LÅT MIG FRÅN DET SENA 1800-TALET ta ett snabbt kliv över Atlanten – till USA – och till det sena 1900-talet.

Jim Clark är mannen som skulle kunna ordna världens största party – men som själv inte skulle komma dit. Omständigheterna har gjort honom till en insider, en av samtidens största IT-entreprenörer men hans kynne är den evige outsiders. Det är därför hans allra viktigaste projekt inte varit att bygga mångmiljardföretag utan hans båtbyggnadsprojekt – världens då största och tekniskt mest sofistikerade segelfartyg, Hyperion, under den period som Michael Lewis skildrar i *The new, new thing – A Silicon Valley story* (Norton, 1999).

Jag tvekar inte i mitt omdöme: detta är den bästa boken om IT-åldern hittills. Michael Lewis skrev den geniala *Liar's poker* om finansyrans 80-tal och nu har han med boken om Jim Clark gjort en än förnämare prestation.

Clark är inte så känd i Sverige som person. Men om man säger att han skapade Silicon Graphics och Netscape, är drivkraften bakom Healtheon och MyCFO samt den man som ytterst ligger bakom det amerikanska justitiedepartementets process mot Microsoft behövs knappast ytterligare introduktion. Den missanpassade akademikern som blev IT-geni och mångmiljardär (i dollar) skildras på ett väl avvägt, mycket insiktsfullt sätt.

Clark är en entreprenör i ordets egentliga bemärkelse: en som startar nya företag. Han har inget större intresse när väl den första, svåra perioden är över. Då får andra driva företaget vidare medan han ägnar sig åt sina båtar – och åt ”the new, new thing”. Hans otålighet är legendarisk, hans karisma är enorm – han attraherar de allra bästa teknikerna till sina projekt.

Om detta har Michael Lewis skrivit en bok som jag tycker är ett måste för den som vill förstå hur det nya skapas. Jim Clark är en modern amerikansk hjälte men han och andra personer av hans typ har en dramatisk betydelse för inte bara USA:s utan hela världens ekonomi.

Janerik Larsson (janerik.larsson@gsinfo.se) är författare och VD för Gamla Stans Information AB.